

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

**VZDELÁVANÍM
PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH
RÓMSKYCH KOMUNÍT**

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Kód ITMS: 26130130051

číslo zmluvy: OPV/24/2011

Metodicko – pedagogické centrum

Národný projekt

VZDELÁVANÍM PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKYCH KOMUNÍT

Stanislava Vraniaková

Objavujeme rozprávku na hodinách tvorivej dramatiky

2013

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum,
Ševčenkova 11, 850 01
Bratislava

Autor UZ: Mgr. Stanislava Vraniaková

Kontakt na autora UZ: Spojená škola,
Hlavná 1, 976 56 Pohronská
Polhora
krs@zspolhora.edu.sk

Názov: **Objavujeme rozprávku na
hodinách tvorivej dramatiky**

Rok vytvorenia: 2013

**Oponentský posudok
vypracoval:** PaedDr. Drahomíra
Tereňová

ISBN 978-80-8052-687-0

Tento učebný zdroj bol vytvorený z prostriedkov projektu Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunit. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie.

Text neprešiel štylistickou ani grafickou úpravou.

Obsah

1. Snehulienka a sedem trpaslíkov I. časť	4
2. Snehulienka a sedem trpaslíkov II. časť	12
3. Snehulienka a sedem trpaslíkov III. časť	26

1. Snehulienka a sedem trpaslíkov I. časť

Kde bola, tam bola, bola raz jedna rozprávková krajina a v tej rozprávkovej krajine bývali rozprávky. Bývala tam Popoluška so zlým vlkom, Zlatovláska, princezná so zlatou hviezdou na čele, ale bývala tam aj rozprávka o Snehulienke a siedmich trpaslíkoch. A o tejto rozprávočke sa ideme dnes porozprávať aj my.

Rozprávka: V rozprávkovej krajine žila jedna krásna – krásna kráľovná. Utierala sa do lupienkov ruží, sto sluhov čakalo na jej rozkazy, no predsa nebola šťastná. Nemala dieťaťko. Ako tak raz sedela pri obluku a vyšivala, pichla sa ihlou do prsta a ako sa vyklonila z obluka, kvapka červenej krvi padla na sneh. „Ej, aké je to krásne,“ vzdychla si kráľovná, „keby som tak mala dcérku s pokožkou bielou ako sneh a s perami červenými ako krv.“

Onedlho sa jej pranie splnilo, kráľovnej sa narodilo dievčatko a pomenovali ho Snehulienka. Lenže šťastie kráľovnej netrvalo dlho, ťažko ochorela a onedlho umrela.

Po roku si kráľ priviedol do kráľovstva novú kráľovnú. Nová kráľovná bola síce pekná, ale zároveň aj pyšná a ukrutná. Nezniesla, aby bol niekto krajší ako ona sama. Mala malé zrkadielko, ktoré vedelo rozprávať. Kedykoľvek sa doň kráľovná pozrela a opýtala sa: „Zrkadielko, zrkadielko, kto je najkrajší na tomto svete?“, zrkadielko odpovedalo: „Ty si najkrajšia na celom svete.“ Kráľovná len vtedy bola šťastná, lebo vedela, že zrkadielko jej hovorí pravdu.

Čas plynul, Snehulienka rástla. Keď mala sedem rokov, bola taká nádherná, že jej krása oslepovala každého, kto ju uvidel. Bola ešte krajšia ako kráľovná. Po čase si kráľovná vybrala svoje zrkadielko a spýtala sa: „Zrkadielko, zrkadielko, kto je najkrajší na tomto svete?“ A zrkadielko odpovedalo: „Pekná si, pekná, kráľovná moja, ale Snehulienka je stokrát krajšia od teba.“

Kráľovná sa veľmi nahnevala, v srdci jej vzbĺkla nenávisť a rozhodla sa, že dievčinu pošle s poľovníkom do lesa, aby ju tam nechal divej zveri. Lenže poľovník mal Snehulienku rád a dovolil jej, aby utiekla.

Vystrašená Snehulienka dlho blúdila lesom, keď odrazu zbadala v húštine nevelký domček, podišla k nemu, zaklopala, otvorila dvere, no dnu nenašla nikoho, hoci domček bol obývaný, pretože v strede domčeka stál stôl prikrytý snehobielym obrusom, na ňom stálo pekne naukladaných sedem tanierikov, sedem lyžíc, sedem vidličiek, sedem nožíkov a sedem pohárikov. Pri stene stálo naukladaných sedem

postieľok. Snehulienka vyhladla a vysmädla, preto ani chvíľu nezaváhala a sadla si ku stolu. Z každého tanierika trošku odjedla, za každého pohárika trošku odpila, vyskúšala si ľahnúť do všetkých postieľok, ale zistila, že najlepšie sa jej spí v poslednej, siedmej postieľke. A v nej aj Snehulienka zaspala.

V noci sa domov vrátili obyvatelia domčeka, zažali svojich sedem lampášikov a čo videli? „Kto sedel na mojej stoličke?“, pýtal sa prvý. „A kto jedol z môjho tanierika?“ skríkol druhý? A nakoniec siedmy trpaslík vykrikol: „Aha, niekto spí v mojej postieľke!“ Trpaslíci rýchlo podišli k postieľke a s údivom pozerali na prekrásne dievčatko. Neodvážili sa ju ani zobudiť, siedmy trpaslík radšej spal s ostatnými.

Keď sa Snehulienka ráno zobudila, vívalo ju sedem párov očí.

„Ako sa voláš, krásavica?“ vypytovali sa trpaslíci jeden cez druhého.

„Snehulienka,“ odpovedalo dievčatko.

„A ako si sa k nám dostala?“ Snehulienka im vyrozprávala, ako s ňou zaobchádzala zlá macocha.

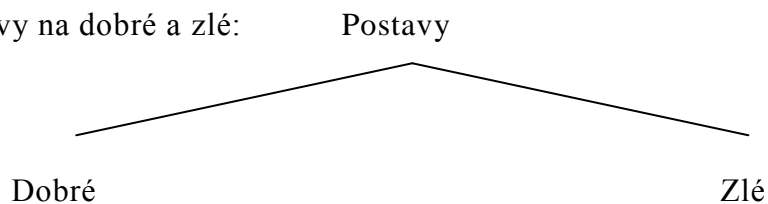
1. Aktivita: Postavy

Z rozprávky Snehulienka a sedem trpaslíkov vypíš:

Všetky postavy:

Vyber si jednu a opíš ju:

Rozdeľ postavy na dobré a zlé:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. Aktivita: Ročné obdobia

Do tabuľky vpiš jednotlivé slová podľa toho, ktoré ročné obdobie ti pripomínajú a ročné obdobie aj pomenuj: snežienka, snehuliak, rozkvitnuté stromy, mráz, Vianoce, kúpalisko, začiatok školského roka, klzisko, sánkovačka, Veľká noc, kuriatka, zber úrody, topenie snehu, dva mesiace prázdnin, gaštankovia, pestré kvety, zmrzlina, plavky, opadané lístie, šarkany

Ročné obdobia: ? ? ? ?

.....

Ktoré ročné obdobie ti pripomína Snehulienkino meno?.....

Každé ročné obdobie má aj svoje farby, zvuky a vône. Tvojou úlohou je ku každému ročnému obdobiu priradiť farby, zvuky a vône. Príklad nájdeš v prvom riadku tabuľky.

Obdobie/	Farba	Zvuk	Vôňa
<i>Príklad:</i> jar	zelená	vánku	snežienok
Jar			
Leto			
Jeseň			
Zima			

Vyber si jedno ročné obdobie a vymysli k nemu krátku básničku. Pomôckou Ti budú slová z predchádzajúcich dvoch tabuliek.

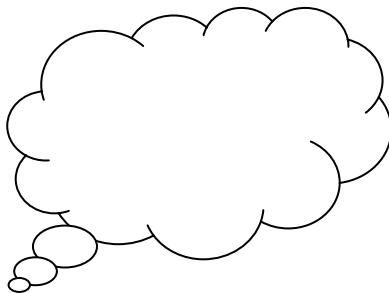
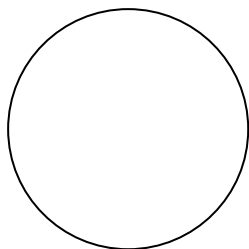
Básnička:.....
.....
.....
.....
.....

Svoju báseň ilustruj:

Všetky ročné obdobia spája voda. V zime padá na zem vo forme snehových vločiek, na jar, v lete a na jeseň vo forme dažďových kvapiek. Určite sa ti už častokrát stalo, že si videl/a, ako nečakane prišla letná búrka a tak, ako rýchlo prišla, aj skončila. Zrazu zasvietilo slnko a voda, ktorá spadla na zem vo forme kvapiek, sa začala vyparovať a stúpať nahor ako malilinké kvapôčky, z ktorých sa neskôr na oblohe vytvorili _ _ _ _ _ /odpoveď je ukrytá v nasledujúcej hádanke/.

Hádanka: Nemajú nohy, utekajú,
nemajú ruky, polievajú.
Čo je to? /*oblaky*/

Nakresli kolobeh vody v prírode:

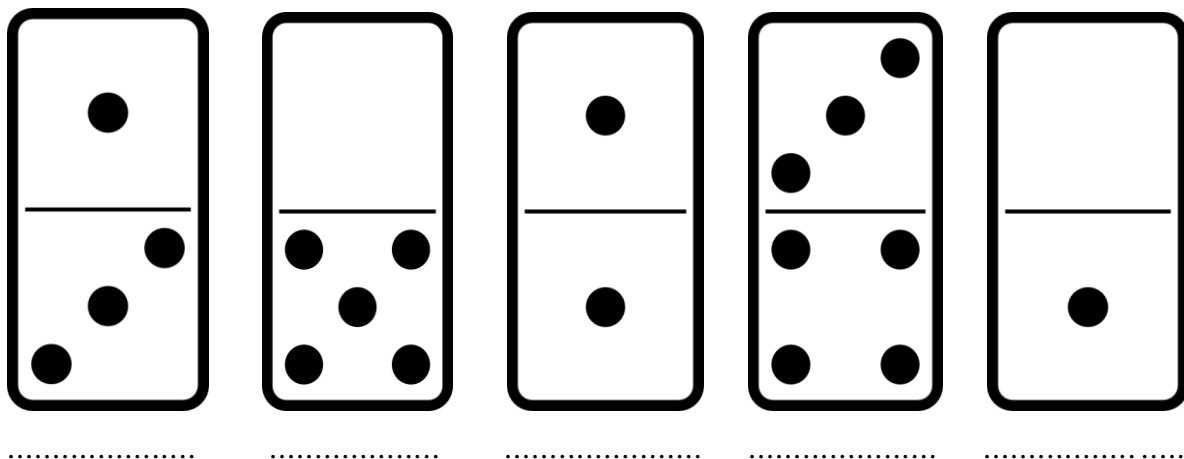

3. Aktivita: Hlavalamy

Ak si dával/a pri čítaní rozprávky pozor, nasledujúca úloha bude pre teba ľahká. Tvojou úlohou bude usporiadať vety tak, aby zodpovedali postupnosti v rozprávke. Správnu postupnosť viet označ číslom.

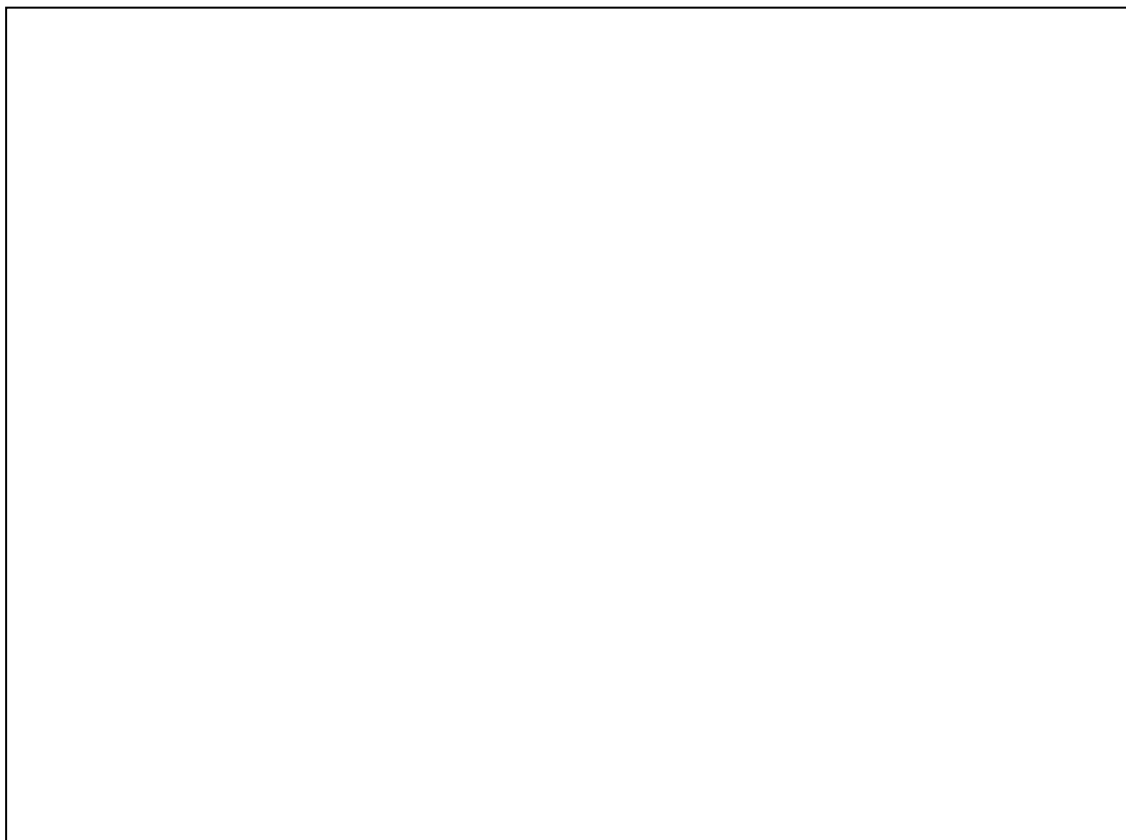
- Zlá macocha poslala poľovníka so Snehulienkou do lesa.
- Snehulienka odjedla z každého tanierika, odpila z každého pohárika.
- Zrkadlo odpovedalo macoche, že najkrajšia na svete je Snehulienka.
- Snehulienka našla malý domček.
- Domov sa vrátilo sedem trpaslíkov.
- Poľovník dovolil, aby Snehulienka ušla.
- Trpaslíci sa spýtali Snehulienky, ako sa k nim dostala.
- Snehulienkina mamka sa pichla do prsta a krv kvapla na sneh.
- Trpaslíci ostali prekvapení, koho našli v postieľke.
- Snehulienka zaspala v postieľke.
- Kráľovnej sa narodilo dievčatko – Snehulienka.
- Snehulienka blúdila po lese.

Domino: Ku každej kocke z domina doplň také číslo, aby sa výsledok rovnal počtu tanierikov v chalúpke.

4. Aktivita: Domček, domček, kto v tebe býva?

Do štvorca /pôdorys/ navrhni zariadenie domčeka tak, ako si predstavuješ, že v ňom trpaslíci bývali. Každému trpaslíkovi priradiť jednu farbu a ňou vyznačiť, kde mal svoje miesto. Spoločný priestor nevyfarbiť.

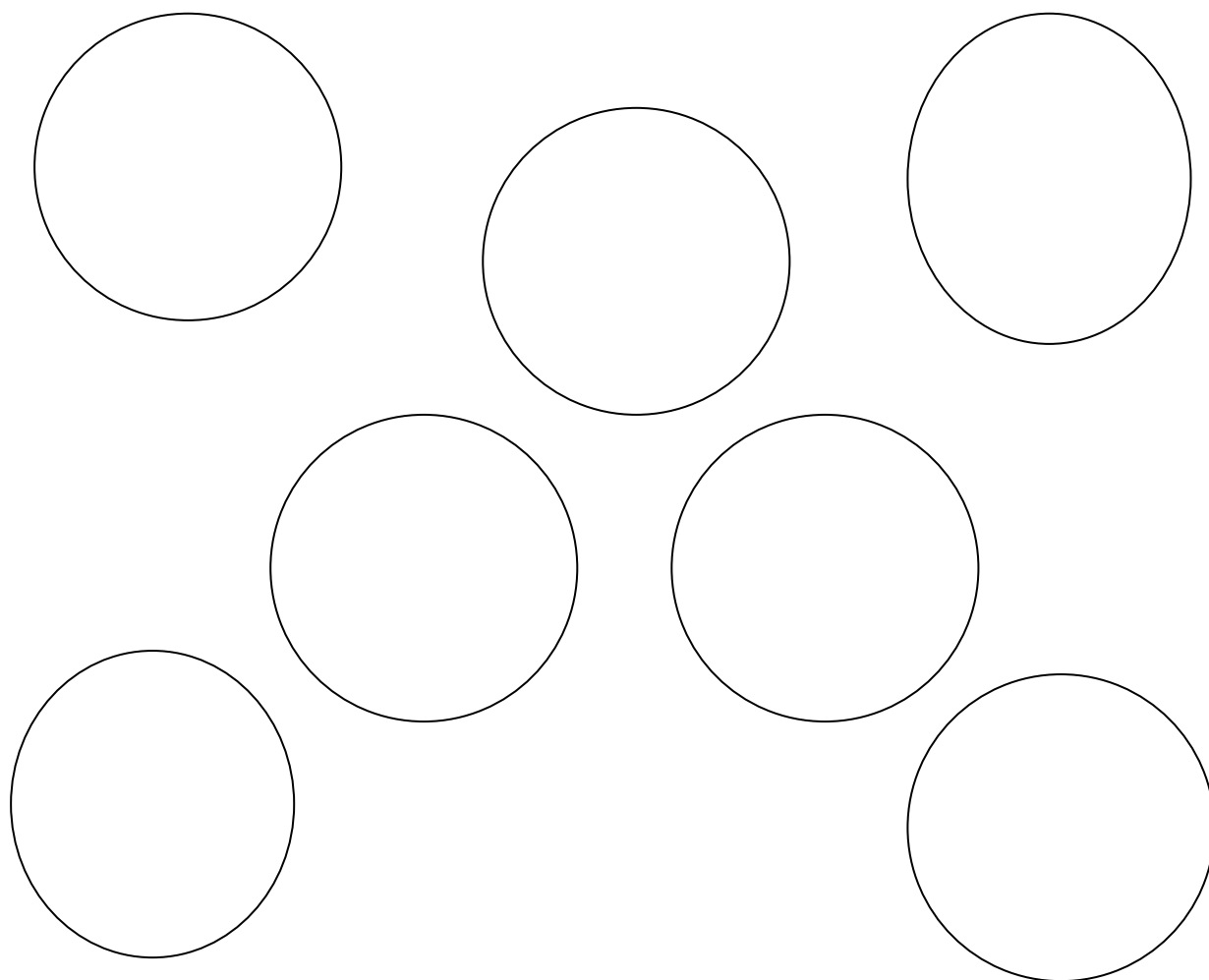

Vymysli päť pravidiel, ktoré museli trpaslíci dodržiavať, ak chceli žiť v domčeku šťastne:

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

5. Aktivita Pantomíma

Trpaslíci nemajú meno. Tvojou úlohou je každému trpaslíkovi vymyslieť meno, napísať ho do kruhu a trpaslíkovi nakresliť tvár. Jedinou podmienkou je, že jeho meno musí byť označením jeho vlastnosti /napr. múdry trpaslík – Vedko/.

1. Vyber si jedného trpaslíka a svojim spolužiakom prostredníctvom pantomímy predved', ako sa volá. Ich úlohou je uhádnuť vlastnosť trpaslíka.

2. Vyber si spolužiaka a spolu s ním nacvičte pantomimické divadielko pre svojich spolužiakov. Predstavte si, že sa zrazu ocitnete priamo v ukážke a po príchode domov nájdete vo svojom domčeku spiacu Snehulienku. Ako by ste sa správali?

3. Trpaslík z rozprávky sa ocitne v našom svete. Predved', ako by prebehlo vaše stretnutie. Aký program by si mu vymyslel? Ktoré pamiatky, mestá, prírodné krásy by si mu ukázal?

6. Aktivita Tvorivé písanie

Vyučujúci rozdá žiakom prázdne papiere, na ktoré žiaci napíšu, ako by sa oni zachovali v postavách trpaslíkov, ako by pomohli Snehulienke, prípadne aké dobré skutky urobili, komu pomohli, na ktoré dobré skutky sú hrdí, prípadne kto pomohol im.

Aktivitu ukončia nakreslením svojej predstavy o rozprávkovej krajine, v ktorej sa odohráva rozprávka o Snehulienke.

Rozprávková krajina:

2. Snehulienka a sedem trpaslíkov II. časť

Kráľovná sa veľmi potešila, keď jej poľovník oznámil, že Snehulienka už nežije. Postavila sa pre zázračné zrkadlo a pýtala sa ho: „Zrkadielko, zrkadielko, povedz mi, kto je najkrajší na svete? A zrkadielko odpovedalo: „Pekná si, kráľovná moja, pekná, ale Snehulienka je tisíckrát krajšia! Za ďalekými horami si šťastne žije pri siedmich trpaslíkoch!“

Kráľovná sa veľmi nahnevávala a vyhнала poľovníka, pretože ju oklamal. Celé dni a noci rozmýšľala, ako ublížiť Snehulienke.

Jedného dňa na to prišla. Preobliekla sa za starenu, na chrbát si vyložila veľký kôš a vydala sa tam, kde bývala Snehulienka. Zaklopala na dvere. Trpaslíci Snehulienke veľmi prikazovali, aby neotvárala nikomu, kým oni budú v bani, ale Snehulienka ich neposlúchla. „Mám tu na predaj lacné veci, poďte si vybrať!“ lákala Snehulienku starena. Snehulienka otvorila dvere, starenu pustila dovnútra a kúpila si od nej stužku do šnurovačky. Ale keďže si nevedela sama poradiť, starena sa ponúkla, že jej pomôže a zaviazala Snehulienku tak silno, že sa úbohej Snehulienke zastavil dych a padla na zem ako mŕtva.

Večer sa do domčeka vrátili trpaslíci a videli, čo sa stalo. Rýchlo uložili Snehulienku do postele a vtedy zbadali, že má na šatách novú stužku. Rýchlo ju zo Snehulienky dali preč a ona ožila. Porozprávala im, ako pochodila so starenou. Trpaslíci ju upozornili, že to nebol nik iný, len zlá macocha a rovnako prísne jej nakazovali, aby odteraz už nikomu neotvárala.

Kráľovná prišla domov, postavila sa pre zrkadlo a bola veľmi nazlostená, keď jej zrkadlo odpovedalo, že Snehulienka ešte žije. Šomrala a dovtedy rozmýšľala, kým nevymyslela ďalší plán. Znovu sa preobliekla za starenu a prišla pred domček, v ktorom bývala Snehulienka a sedem trpaslíkov. Bol nádherný slnečný deň a Snehulienka práve zametala domček. Starena prišla k nej a začala jej ukazovať hrebene do vlasov. Snehulienka úplne zabudla na to, čo jej prikazovali trpaslíci a jeden hrebeň si kúpila. Keď starena odišla, Snehulienka sa začala česať, a len čo sa jej hrebeň dotkol hlavy, padla na zem ako bez duše.

Večer trpaslíci po návrate domov zase našli ležať Snehulienku na zemi a hneď vedeli, že u nich bola zlá macocha. V Snehulienkiných vlasoch našli otrávený hrebeň,

vybrali ho a Snehulienka ožila. Rozpovedala im, čo sa s ňou stalo. Trpaslíci jej znova kládli na srdce, aby nikoho nevpúšťala, keď bude doma sama.

Zlá kráľovná sa doma znova postavila pred zrkadlo, a veľmi sa nahnevala, keď sa dozvedela, že Snehulienka stále žije. Rozhodla sa teraz preobliecť za mladú sedliačku, do veľkého koša si naložila jablká a medzi ne vmiešala jedno začarované jablčko. Prišla k domčeku a sladkým hlasom volala na Snehulienku. Snehulienka vykukla von oknom, no ani teraz nespoznala zlú macochu a tak sa nasmelo ozvala: „Nemôžem otvoriť dvere, trpaslíci mi to zakázali!“ A sedliačka ju prehovárala: „Nemusíš mi otvoriť dvere, len pozri, podarujem ti jedno jablčko, to najkrajšie a najčerveniešie.“ No Snehulienka si jablčko nevezala. „Hádzam sa len nebojíš, že je otrávené?“ spýtala sa macocha. „Vieš čo, rozdelíme si ho napoly, dobre? Ja zjem jednu polovicu, ty druhú.“ Macocha rozkrojila jablčko, otrávenú polovicu podala Snehulienke a ona sama zjedla neotrávenú polovičku jablka. Nič netušiacia dievčina s chuťou zahryzla do jablka – a v tom padla na zem ako mŕtva. „Teraz ti už nikto nepomôže!“ potešila sa zlomyseľná kráľovná a vrátila sa späť domov. Tam sa hneď postavila pred zázračné zrkadlo a spýtala sa ho: „Zrkadielko, zrkadielko, kto je najkrajší na celej zemi?“ A zrkadielko jej odpovedalo: „Pekná si, kráľovná, pekná, si najkrajšia na celej zemi.“ Zlá kráľovná sa až teraz upokojila.

Večer sa vrátili trpaslíci do domčka a uprostred izby našli ležať Snehulienku. Hľadali, prehľadávali, ale nevedeli, čo by ju mohlo otráviť. Uvoľnili jej šaty, prečesávali vlasy, oblievali ju vodou, no všetko márne. Tak ju uložili do postieľky, všetci si okolo nej posadali a tri dni a tri noci ju oplakávali. Zo skla urobili rakvu, uložili do nej Snehulienku a na vrchnák zlatými písmenami napísali jej meno a to, že bola kráľovskou dcérou. Potom ju vyniesli na vrch kopca a vždy jeden trpaslík ostával pri nej na stráž.

1. Aktivita:

Vlastnými slovami prerozprávaj pokračovanie rozprávky:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

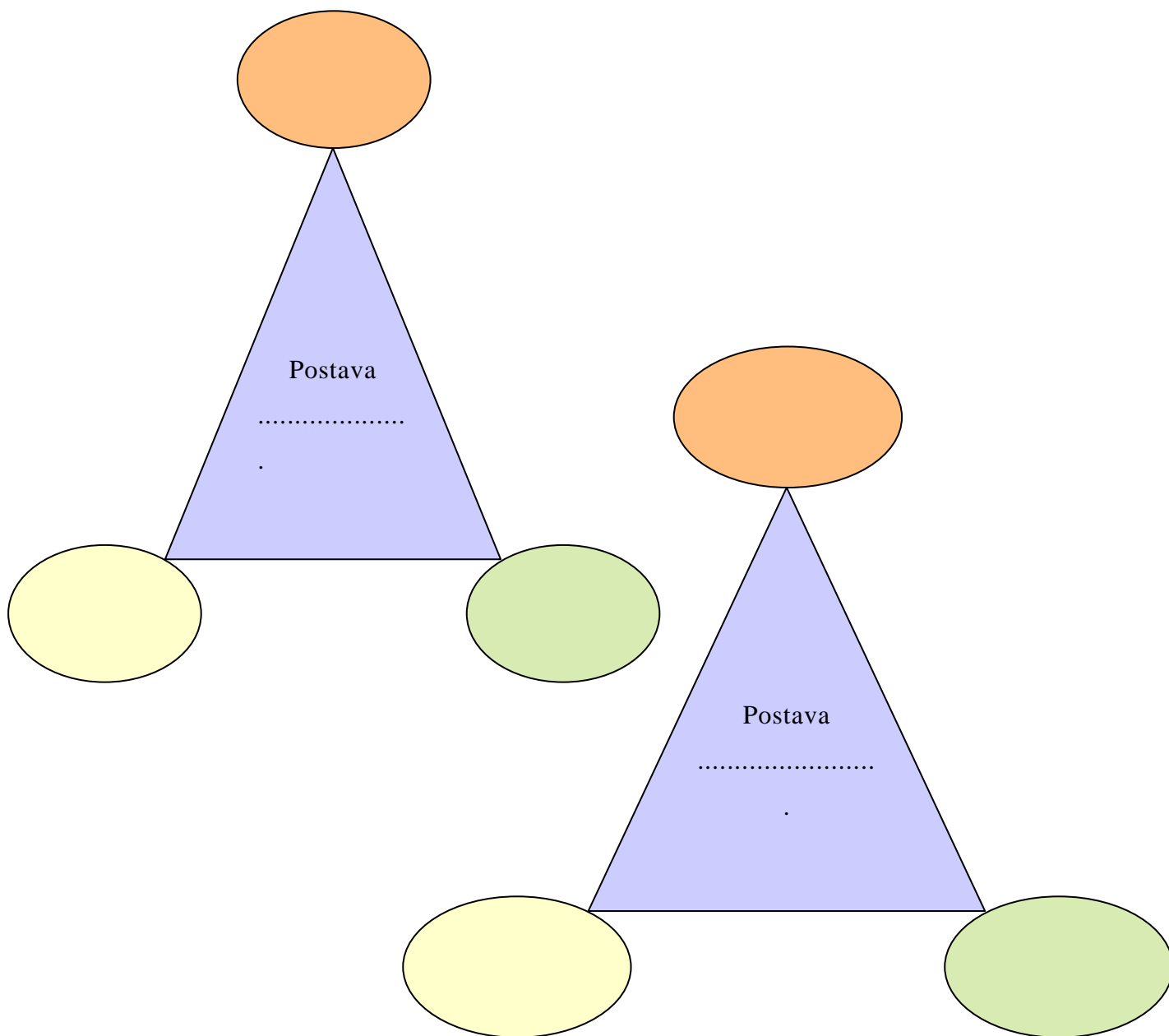
.....

.....

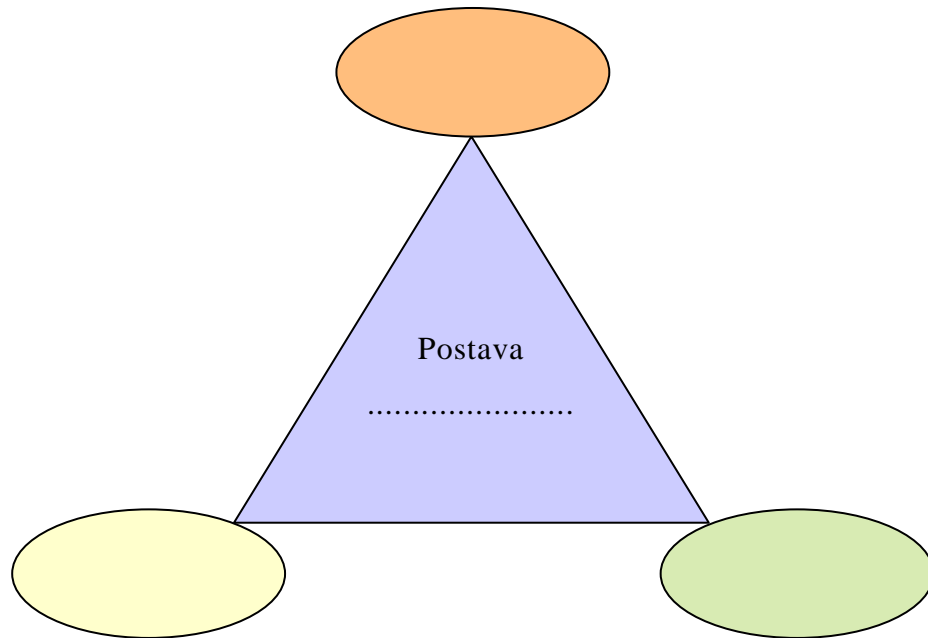
.....

2. Aktivita Zrkadlenie vlastností

Z rozprávky si vyber jednu kladnú a jednu zápornú postavu. Tvojou úlohou bude do trojuholníkov napísať ich mená a do oválov ich vlastnosti /kladné alebo záporné/.

Tvojou úlohou teraz bude k zlej postave a jej vlastnostiam, ktoré si vybral/vybrala, do nového trojuholníka len odpísať meno postavy, ale k jej vlastnostiam nájsť ich opak, napríklad dobrý – zlý.

3. Aktivita Pravidlá

Snehulienka neposlúchla trpaslíkov, aby neotvárala nikomu cudziemu dvere. Tvojou úlohou bude vymyslieť dve pravidlá pre Snehulienku, ktoré by musela rešpektovať počas jej bývania s trpaslíkmi.

Pravidlá: 1.
 2.

Pri stretnutí s ľuďmi rovnako platia určité pravidlá slušného správania. Tvojou úlohou bude označiť, či nasledujúce pravidlo platí k slušnému správaniu, alebo nie. Pravidlo slušného správania sa označ srdiečkom, pravidlo neslušného správania sa oprav.

1. Pri stretnutí stále slušne pozdravíme.
2. Starším osobám tykáme, mladším vykáme.
3. Pri rozhovore sa pozeráme ľuďom priamo do očí.
4. Vždy hovoríme len pravdu!

5. Úsmev nie je dôležitý, mračíme sa čo najviac.

6. Pri rozlúčení hlasno kričíme.

Snehulienka počas svojho pobytu pri trpaslíkoch pomáhala v domčeku udržiavať poriadok. Napíš, akým spôsob ty doma pomáhaš svojim rodičom:

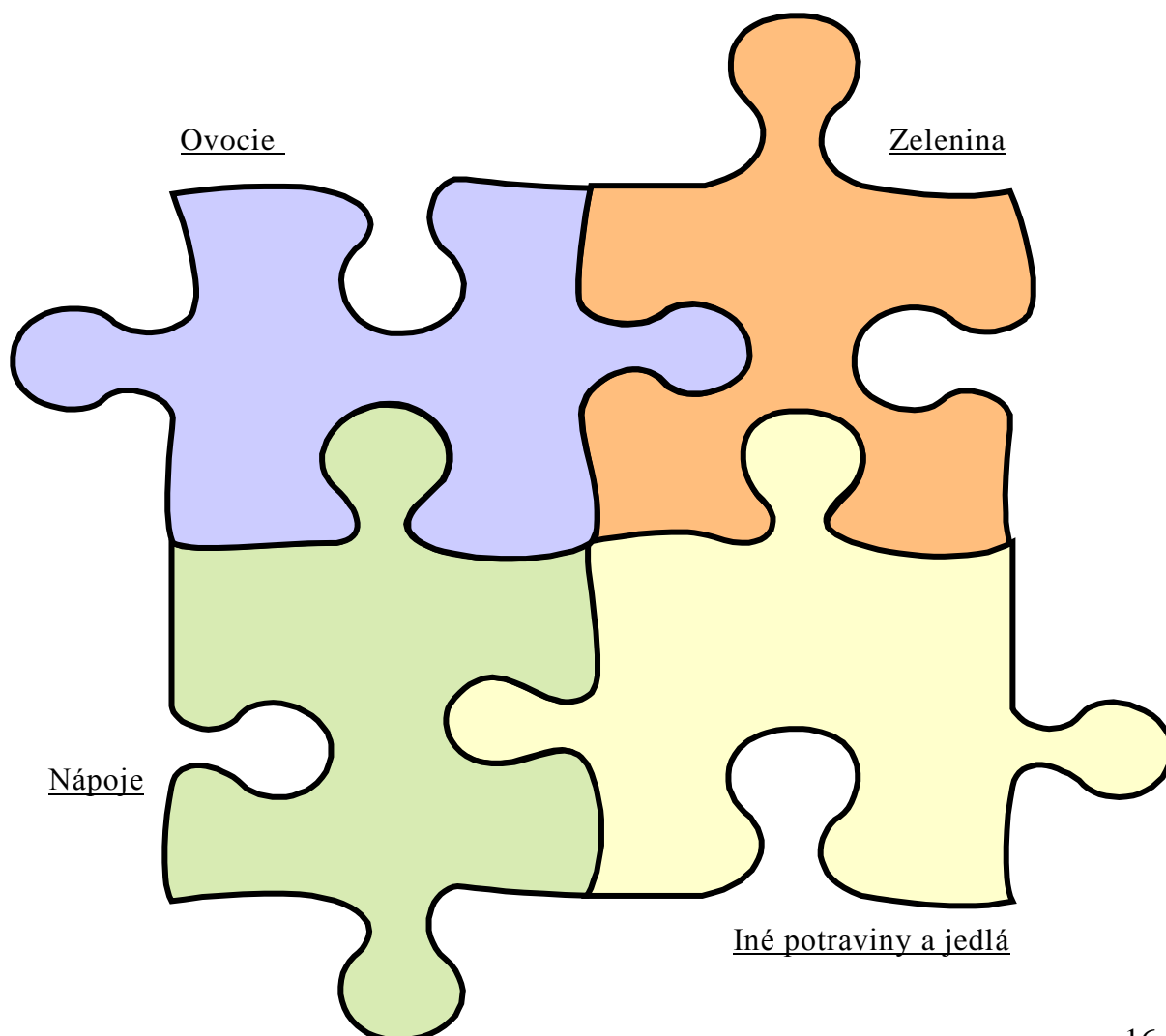
.....

.....

.....

4. Aktivita Puzzle

Súčasťou zdravého životného štýlu je aj zdravá strava. Tvojou úlohou bude do jednotlivých častí puzzle vybrať a doplniť len tie potraviny a nápoje, ktoré sú pre život človeka najdôležitejšie a tvoria základ zdravej stravy. Vyber z nasledujúcej ponuky potravín.

Potraviny a nápoje: šľahačkové koláče, hrozno, rezne, paradajky, banány, káva, zelený čaj, údená šunka, čokoláda, čerešne, fazuľa, mrkva, chlieb, syr, jablká, mlieko, paštéty, kaleráb, jahody, vajcia, orechy, ryža, horalky, sýtené limonády, paprika, ovocný džús, jogurt, slivky, čistá voda, ryby, pampúšiky s lekvárom, šošovica, slanina.

Každý región, oblasť na Slovensku má svoje ľudové zvyky a tradície. Tvojou úlohou je vypísať aspoň päť jedál, ktoré sú typické pre oblasť, v ktorej žiješ. Pri vypracovaní uvedenej úlohy popros o pomoc svojich rodičov prípadne starých rodičov. A ak jedlo nepoznáš, popros ich, aby ste ho spoločne pripravili. Dobrú chuť!

1.
2.
3.
4.
5.

5. Aktivita Hry s abecedou

5.1 Abeceda

Vybrané slová z rozprávky zorad' podľa abecedy: Snehulienka, domček, macocha, matka, kráľovná, trpaslíci, hrebeň, jablko, les, baňa, krajina, rozprávka, sedliačka, kôš, hlas, zrkadlo, pekný, , žiť, chalúpka, tanierik, postieľka, stráž, stuha, srdce, okno, dvere, polovica, poľovník, obrus, zaspáť, hnevať sa, zem, zaspáť, vidlička, padnúť, česať, dievčina, domov, izba, obrus, zakázať, večer, prehovárať,

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Doplň písmená abecedy, na ktoré si nenašiel žiadne slovo:.....
.....
.....

Na chýbajúce písmenká dopíš slová:.....
.....
.....

5.2 Ret'azenie

Vyučujúci vyberie z rozprávky ľubovoľné slovo, napr. Snehulienka. Úlohou žiakov je na posledné písmenko slova utvoriť nové slovo, napr. Snehulienka – auto – otec – cesta... Do aktivity sa postupne zapájajú všetci žiaci. Kto sa pomýli, bude musieť splniť úlohu, ktorú mu zadá vyučujúci, napríklad určiť slovný druh slova, jednotlivé gramatické kategórie, počet slabík, samohlások alebo spoluhlások v slove, utvoriť na dané slovo rým...

6. Aktivita Výroky

Tvojou úlohou bude na základe rozprávky označiť správnosť alebo nesprávnosť výroku. Ku správne mu výroku napíš *áno/nie* a nesprávny výrok oprav.

Výrok	áno/nie	Oprava
1. Kráľovnej sa páčili padajúce vločky snehu, tak sa rozhodla svoju dcéru nazvať Snehulienka.
2. Macocha bol na Snehulienku zlá.
3. Poslala rybára, aby ju odviezol do lesa.
4. Macocha prišla ku Snehulienke v podobe stareny a mladého dievčaťa.
5. Macocha predala Snehulienke stužku, hrebeň a otrávené jablko.

7. Aktivita Tu a teraz

Predstav si, že môžeš zasiahnuť do deja rozprávky a máš možnosť zmeniť ho, máš možnosť priamo tu a teraz rozprávať sa s postavami, povedať im, čo robia zle a čo dobre. Porozprávaj, prípade aj napíš, ako by si konal/konala, čo by si zmenil, vyriešil.

8. Aktivita Farebný strom

Aktivita prebieha pod vedením vyučujúceho, ktorý každému žiakovi dá na výber zo šiestich farieb (biela, červená, čierna, žltá, zelená, modrá) tak, aby bola zastúpená každá farba. Vytvorí skupiny zo žiakov jednotlivých farieb – 1. biela farba, 2. červená... a každá skupinka dostane úlohu, pričom pracuje s uvedenou rozprávkou.

1. Biela skupinka – jej úlohou je zamerať sa na a) fakty – vypísať kľúčové slová;

b) čísla v rozprávke – určiť, ktoré sa v rozprávke nachádzajú, akú majú funkciu, prípadne porovnať s inými rozprávkami a hľadať podobnosti alebo odlišnosti medzi nimi.

2. Červená skupinka – zameria sa na kladné vlastnosti postáv, opisuje ich, hodnotí, rovnako porovnáva s inými rozprávkami, vyzdvihuje kladné hodnoty v rozprávke.

3. Čierna skupinka – zameriava sa na záporné vlastnosti postáv, rovnako ich hodnotí, kritizuje, hľadá možnosti, ako zmeniť negatívne postavy na dobré.

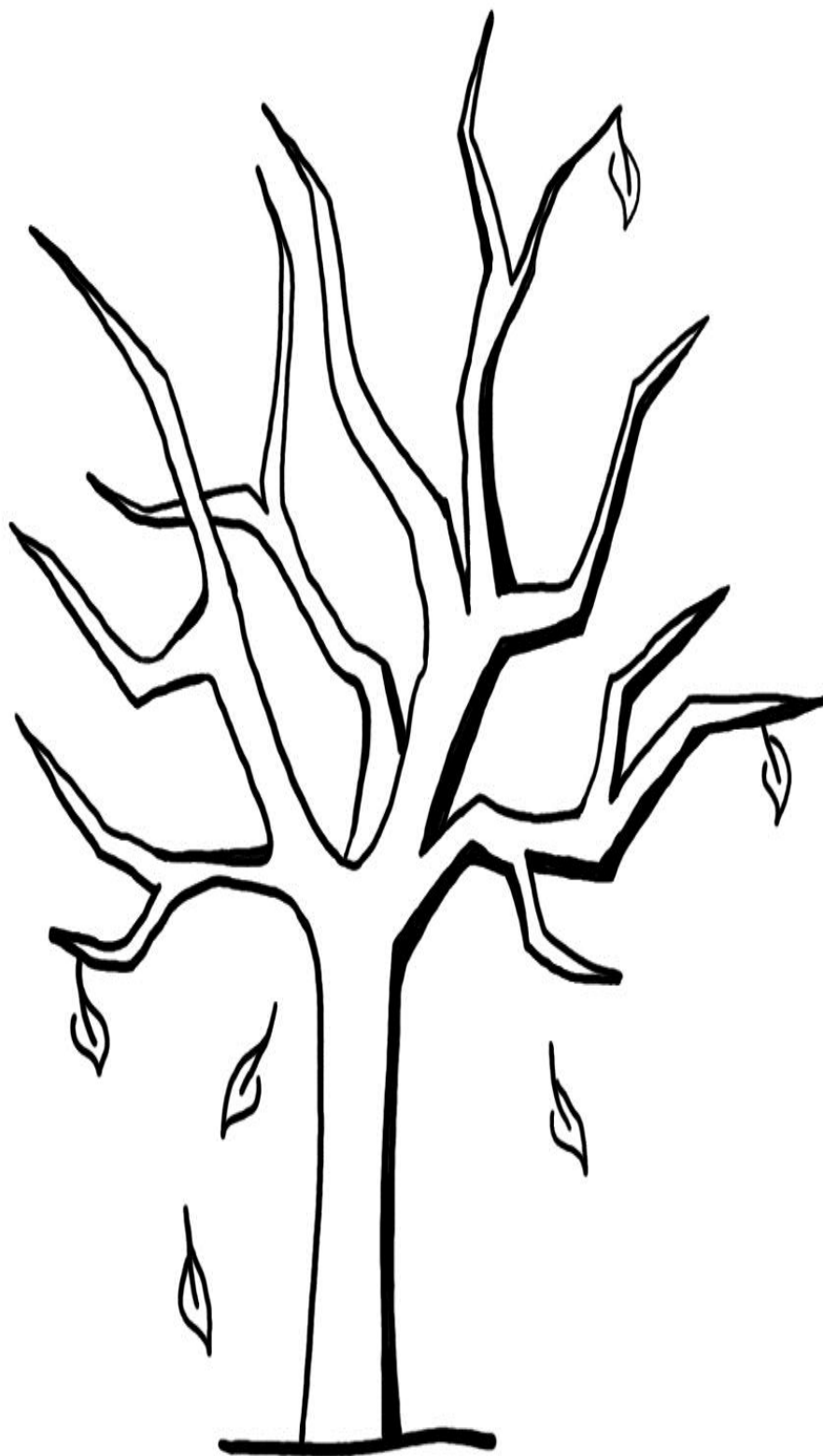
4. Žltá skupinka – podáva svoje pocity, dojmy z rozprávky, čo sa im páčilo, čo nepáčilo.

5. Zelená skupinka – prichádza s novými nápadmi, myšlienkami, odporúčaniami, postupmi... akým smerom by posunuli dej rozprávky, čo by zmenili, ako by vyriešili určité situácie, čo by odporučili jednotlivým postavám...

Každá skupinka neskôr prezentuje svoje názory, pričom ich manažuje 6. modrá skupinka, ktorá dohliada na dodržiavanie pravidiel hry.

V závere hry pod vedením vyučujúceho spoločne zostavia farebný strom, kde do koreňa stromu vpíšu príčiny (zlé alebo dobré vlastnosti postáv), do kmeňa zaznačia kľúčové slová, do vetiev jednotlivé dejové línie. V prípade potreby môžu na strom dokresliť aj ovocie, do ktorého naznačia výsledky (plody) správania jednotlivých osôb, prípadne aj červíky, ktoré budú symbolizovať prekážky, ktoré stoja pred postavami.

Farebný strom (vymaľovávajú jednotlivé skupinky):

Pomocné otázky ku aktivite:

1. Napíš, čo sa ti v príbehu páči a čo sa ti nepáči?
2. Akými prídavnými menami by si opísal jednotlivé postavy rozprávky?
3. Z akého dôvodu postava..... konala v rozprávke tak, ako konala?
4. Myslíš, že hlavná/vedľajšia postava prekoná všetky prekážky a ak áno, vďaka komu? čomu?
5. O čom si myslíš, že je táto rozprávka a prečo?
6. Aké poučenie vyplýva z rozprávky?
7. Zažil/zažila si už niekedy niečo podobné, ako postavy z rozprávky?
8. Cítil si sa niekedy rovnako alebo podobne ako niektorá z postáv? Kedy a prečo?
9. Čo by si urobil ty, keby si bol na mieste niektorej z postáv?
10. Prečo si myslíš, že jednotlivé rozhodnutia postáv boli múdre alebo nemúdre?
11. Akým spôsobom by si dosiahol, aby postavy v príbehu navzájom spolupracovali?
12. Pomohol si už ty niekomu alebo si už potreboval pomoc tak, ako postavy v rozprávke?
13. Aký konkrétny skutok si predstavuješ pod pojmom pomoc?

9. Aktivita Closetest

Tvojou úlohou je na vybodkované miesta doplniť chýbajúce slová.

Večer sa do domčeka vrátili a videli, čo sa stalo. Rýchlo uložili do postele a vtedy zbadali, že má na šatách novú Rýchlo ju zo Snehulienky dali preč a ona Porozprávala im, ako pochodila so starenou. Trpaslíci ju upozornili, že to nebol nik iný, len zlá a rovnako prísne jej nakazovali, aby odteraz už nikomu

..... prišla domov, postavila sa pred zrkadlo a bola veľmi nazlostená, keď jej zrkadlo odpovedalo, že Snehulienka ešte Šomrala a dovtedy rozmýšľala, kým nevymyslela ďalší plán. Znovu sa preobliekla za a prišla pred domček, v ktorom bývala Snehulienka a trpaslíkov. Bol nádherný slnečný deň a Snehulienka práve zametala Starena prišla k nej a začala jej ukazovať do vlasov. Snehulienka úplne zabudla na to, čo jej prikazovali trpaslíci a jeden hrebeň si kúpila. Keď starena odišla, Snehulienka sa začala, a len čo sa jej hrebeň dotkol hlavy, padla na ako bez duše.

10. Aktivita Akrostych – prerozprávanie príbehu

Aktivita akrostych spočíva v tom, že žiaci ku jednotlivým písmenkám pridávajú slová s rovnakým začiatočným písmenom. V tejto aktivite žiaci už nebudú len pridávať jednotlivé slová, ale vytvoria vety, ktoré v konečnom dôsledku prerozprávajú dej rozprávky.

S /napr./ Snehulienka sa narodila krásnej – prekrásnej kráľovnej.

N

E

H

U

L

I

E

N

K

A

A

S

E

D

E

M

T

R

P

A

S

L

Í

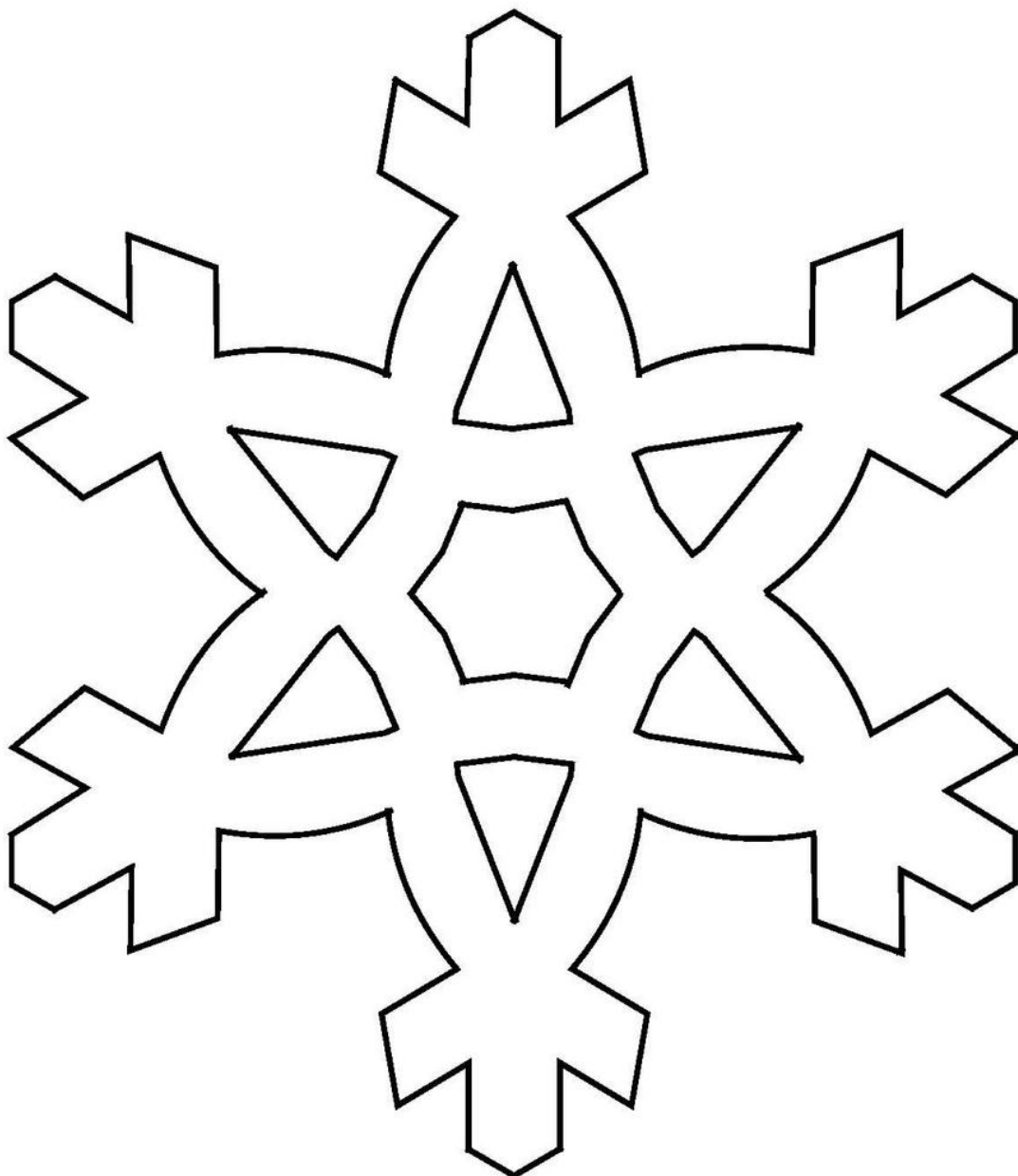
K

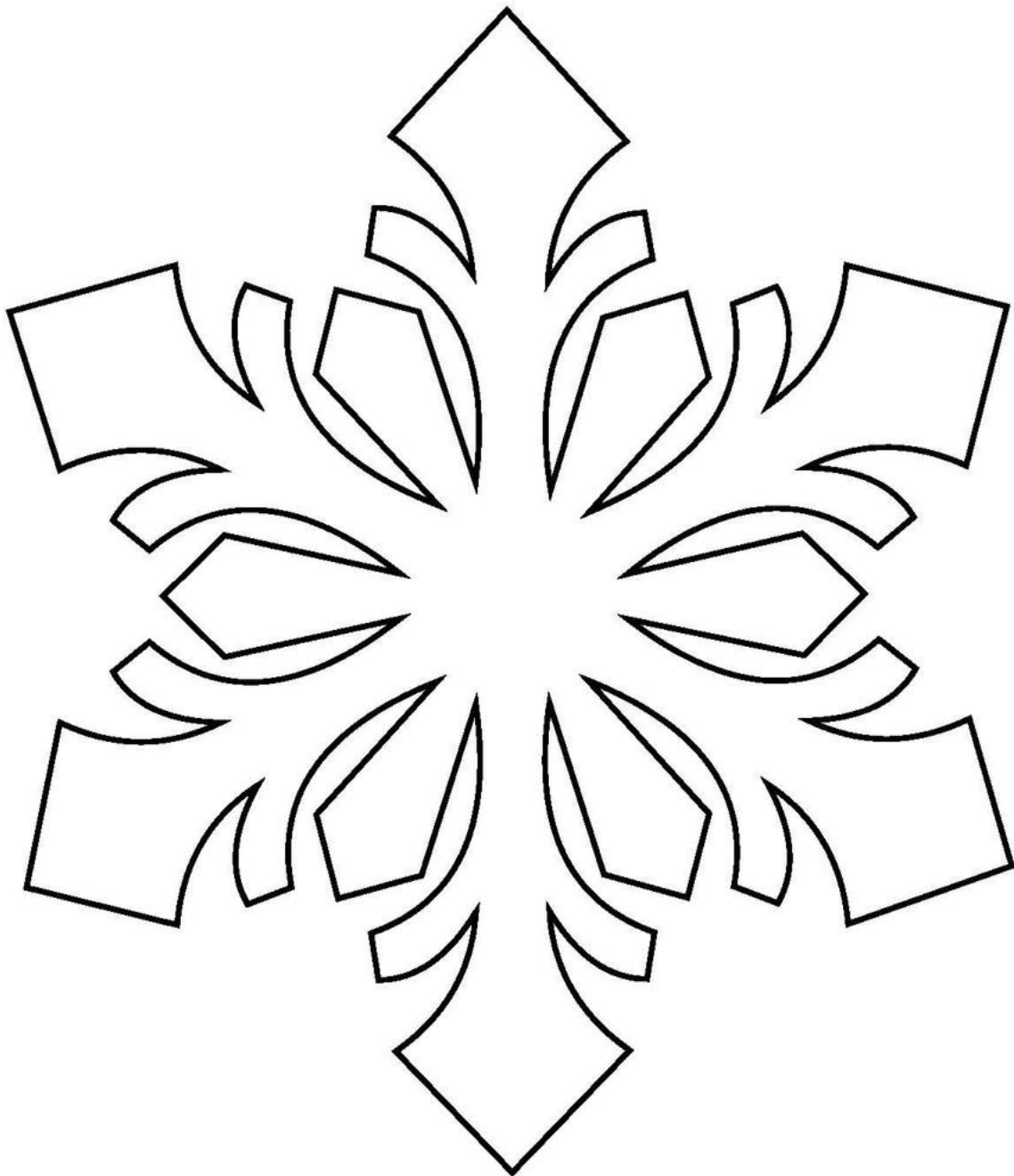
O

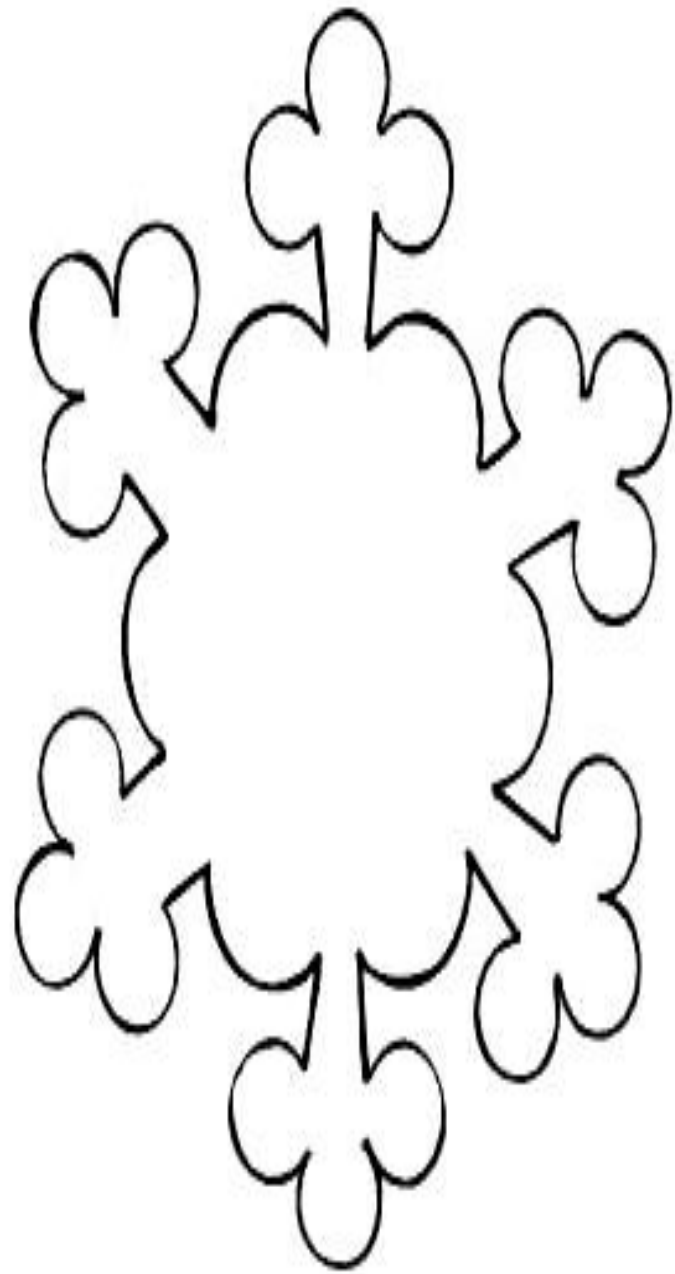
V

11. Aktivita Snehové vločky

Uvedené snehové vločky prekopíruj na výkres, vystrihni, podľa možnosti vymysli aj nové tvary snehových vločiek.

3. Snehulienka a sedem trpaslíkov III. časť

Dni sa míňali, no Snehulienka vyzerala, akoby stále spala: pokožku mala bielu ako sneh, pery červené ako krv.

Jedného dňa v blízkosti lesa, kde spala Snehulienka, poľoval cudzí princ. Uvidel svetielko a bol veľmi zvedavý, čo to tam svieti. Uvidel spať Snehulienku, prečítal si nápis a trpaslíkom povedal: „Dajte mi Snehulienku, dám vám za ňu toľko zlata a striebra, koľko len budete chcieť!“ Trpaslíci odmietli princovu ponuku, no keď videli, aký je smutný, zľutovali sa nad ním a dali mu Snehulienku.

Princovi sluhovia vzali Snehulienku, aby ju odniesli do paláca. No jeden sluha sa zrazu potkol o koreň stromu, pustil Snehulienku na zem – a zázrak, Snehulienke vypadlo z úst otrávené jablko a Snehulienka ožila.

„Ach, kde to som?“ vzdychla Snehulienka.

„U mňa,“ odpovedal princ a opýtal sa jej, či sa chce za neho vydať.

Snehulienka súhlasila, rozlúčila sa s trpaslíkmi a princ vzal Snehulienku do svojho paláca, kde vystrojil veľkú svadbu.

Keď sa zlá macocha dozvedela, že Snehulienka predsa len žije, pukla od zlosti.

Zo Snehulienky sa stala kráľovná, z princa kráľ a dlho spolu šťastne žili, až kým nepomreli.

1. Aktivita Postavy

1. Ktoré nové postavy pribudli v rozprávke?.....

Vyber si jednu postavu a zhodnot' jej správanie.....

.....

2. Postavy rozdeľ na a) hlavné

b) vedľajšie

3. Vlastnými slovami napíš záver rozprávky.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Doplň nasledujúci výrok:

V rozprávke vždy zvíťazí nad

2. Aktivita Filter

Postup: Žiaci najprv pracujú jednotlivo a každý sám za seba napíše kľúčové slová z rozprávky, v tejto fáze neuvažuje nad ich postupnosťou v rozprávke. Postupne ich každý žiak príde zapísať na tabuľu, opäť bez hodnotenia ich chronologického zaradenia. Táto fáza je určená len na zapisovanie zapamätaného.

V druhej fáze žiaci utvoria dvojice a každá dvojica si vyberie jedno slovo/výraz, ktoré z tabule zmaže. Žiaci vytvoria štvorice a spolu sa dohodnú, ktoré slovo vymažú.

Zo zvyšných kľúčových slov, ktoré ostali na tabuli, urobia osnovu rozprávky.

Počas vytvárania osnovy si zároveň rozprávku s pomocou učiteľa delia na úvod, jadro, záver, zároveň je možné aj zakomponovať vlastnú postavu do rozprávky, vymyslieť jej meno, vlastnosti, zasahovanie do deja.

3. Aktivita Pyramída dobrých vlastností

Uvedenú aktivitu plnia žiaci pod vedením vyučujúceho, ktorý rozdá žiakom šesť maličkých papierikov (cca 3x3cm). Každý žiak na jeden papierik napíše, aké ľudské vlastnosti si na druhých váži a zostaví z nich pyramídku:

1. najdôležitejšia vlastnosť
2. menej dôležité vlastnosti
3. najmenej dôležité vlastnosti

V druhej fáze vyučujúci rozdelí žiakov do skupín a úlohou každej skupinky bude vytvoriť z pyramídiel jednotlivcov jednu spoločnú skupinovú pyramídku, pričom základné tri vlastnosti budú tvoriť len slová, ktoré uviedli žiaci v tej kategórii, obdobne vlastnosti na druhom a prvom mieste.

V záverečnej fáze sa zo skupinových pyramídiel vytvára jedna, celotriedna.

Po vytvorení pyramídiel nasleduje diskusia o tom, komu sa ako pracovalo v skupinkách, aké vlastnosti museli žiaci priamo aplikovať v praxi.

Uvedenú aktivitu je možné doplniť aj inscenačnou metódou, keď si jednotlivé skupinky vyberú jednu ľudskú vlastnosť a nacvičia scénu, kde ju priamo zrealizujú.

4. Aktivita Tvorivé písanie

Uvedená aktivita prebieha pod dozorom vyučujúceho, ktorý rozdelí žiakov do skupín a každá skupina dostane čistý hárok kancelárskeho papiera, na ktorý bude písať podľa pokynov vyučujúceho. Žiaci budú počas tejto aktivity reprodukovat' text rozprávky, pričom v ktorejkoľvek fáze môžu zmeniť dej, prostredie, postavy, môžu sa aj sami zaangažovať v rozprávke, všetko závisí od ich kreativity. Prvým bodom tvorivého písania je 1. KDE. Po dopísaní (2 – 4 vety) sa hárky posunú v rámci skupín, každá skupina si prečíta reprodukciu predchádzajúcej skupiny a musí súvislo nadviazať na text a zodpovedať otázku 2. KEDY. Postup s hárkami sa zopakuje, pričom žiaci píšu na nasledovné zadanie: 3. KTO, 4. AKO?, 5. PREČO, 6. POUČENIE.

V závere aktivity sa práce jednotlivých skupín verejne prezentujú.

5. Aktivita Dramatizácia

Postavy: rozprávač, zrkadielko, Snehulienka, macocha, sedem trpaslíkov, princ, sluhovia

I. výstup

Kulisy – kráľovská izba /stôl, stolička, zrkadlo/

Rozprávač: V jednej rozprávkovej krajine žila krásna – prekrásna kráľovná. Utierala sa do lupienkov ruží, sto sluhov čakalo na jej rozkazy, no predsa nebola šťastná. Nemala dieťaťko. Ako tak raz sedela pri obloku a vyšivala, pichla sa ihlou do prsta a ako sa vyklonila z obloku, kvapka červenej krvi jej padla na sneh. A kráľovná si veľmi želala, aby jej dcérka mala pokožkou bielu ako sneh a pery červené ako krv. Onedlho sa kráľovnej pranie splnilo, narodilo sa jej dievčaťko a pomenovali ho Snehulienka. Lenže šťastie kráľovnej netrvalo dlho, ťažko ochorela a onedlho umrela.

Po roku si kráľ priviedol do kráľovstva novú kráľovnú.

*/Na scénu vchádza **kráľovná**, pyšne a sebavedomo sa prechádza po izbe: Ja som tá najkrajšia kráľovná na celom svete, krajšej odo mňa niet. /Pozerá do zrkadla, obdivuje sa/ Mám tie najkrajšie oči, najkrajšie vlasy, najkrajšiu postavu. /pyšne/ Veru niet krajšej ako som ja!!! /otočí sa k zrkadielku a pýta sa/ Zrkadielko, zrkadielko, kto je najkrajší na celom svete?*

Zrkadielko: */zo zákulisia/ Ty si najkrajšia na celom svete. /kráľovná zatiaľ sedí v izbe, obzerá sa v zrkadle/*

Rozprávač: Čas plynul, Snehulienka rástla. Keď mala sedem rokov, bola taká nádherná, že jej krása oslepovala každého, kto ju uvidel. Bola ešte krajšia ako kráľovná. Po čase si kráľovná vybrala svoje zrkadielko a spýtala sa:

Kráľovná: */pyšne/ „Zrkadielko, zrkadielko, kto je najkrajší na tomto svete?“*

Zrkadielko: Pekná si, pekná, kráľovná moja, ale Snehulienka je stokrát krajšia od teba.“

Kráľovná: */nahnevá sa, zlostne sa prechádza po miestnosti/ Och, tak toto tak nenechám, nikto na svete nemôže byť krajší ako ja! Ja som tá najkrajšia zo všetkých, a nie Snehulienka! Niečo musím urobiť! Ale čo? /na chvíľku zastane, chvíľku rozmýšľa, potom sa udrie rukou po čele/ Už to mám. Rýchlo zavolajte poľovníka!*

Poľovník: */úctivo vchádza, pokloní sa pred kráľovnou/ Volali ste ma, pani moja?*

Kráľovná: */zlostne/ Pôjdeš do lesa, zoberieš so sebou Snehulienku a necháš ju tam, nech ju dravá zver roztrhá, neopovážiš sa vrátiť s ňou domov. Necháš ju v tej najhlbšej a najtmavšej hore, nech ju už nikdy neuvidím. Rozumel si?*

Poľovník: */smutne/ Áno, pani moja, rozumel som. /otočí sa k obecenstvu a volá/ Snehulienka! Snehulienka, kde si?*

Snehulienka: */vchádza s úsmevom, pospevuje si/ Tu som, volali ste ma?*

Poľovník: */smutne/ Pod', snehulienka moja, pôjdeme na prechádzku do lesa.*

Snehulienka: */s úsmevom/ Rada s vami pôjdem.*

II. výstup

Kulisy – les, chalúpka

Rozprávač: Poľovník so snehulienkou odišli do lesa, išli dlho */poľovník a Snehulienka sa zatiaľ prechádzajú po scéne/*, predlho, keď poľovník sa zrazu stratil. Vystrašená Snehulienka dlho blúdila lesom, keď odrazu zbadala v húštine nevelký domček. */to, čo rozprávač číta, Snehulienka znázorňuje pohybom/*

Snehulienka: */podíde k domčeku, zvedavo si ho obzerá, neskôr zaklope/ Aha, aký pekný domček. Ktovie, kto v ňom býva? Idem zaklopať, snáď mi otvoria a pomôžu. /Snehulienka otvorí dvere, zvedavo zastane uprostred domčeka, obzerá sa*

okolo seba. V strede domčeka stojí stôl prikrytý snehobielym obrusom, na ňom pekne naukladaných sedem tanierikov, sedem lyžíc, sedem vidličiek, sedem nožíkov a sedem pohárikov, pri stene naukladaných sedem postiel'ok/

Snehulienka: /unavene/ Och, ale som vyhladla a vysmädla, zajem si z každého tanierika /trošku odjedla/, napijem sa trošku z každého pohárika /z každého pohárika trošku odpila, ľahla si do každej postiel'ky a v poslednej, siedmej postiel'ke aj zaspí/

Trpaslíci: /veselo, pospevujúc si vchádzajú do domčeka/

1. trpaslík: /prekvapene/ Kto sedel na mojej stoličke?

2. trpaslík: /nahnevane/ A kto jedol z môjho tanierika?“

3., 4., 5., 6. trpaslík /chodia po domčeku, debatujú medzi sebou, pozerajú si do tanierikov, pohárikov/

7. trpaslík: /prekvapene/ Aha, niekto spí v mojej postiel'ke! /všetci trpaslíci rýchlo podídu k postiel'ke, s údivom pozerajú na Snehulienku, tíško sa medzi sebou rozprávajú. Siedmy trpaslík si ľahne ku jednému z trpaslíkov./

Rozprávač: Keď sa Snehulienka ráno zobudila, vívalo ju sedem párov očí.

3. trpaslík: /milo/ Ako sa voláš, krásavica?

Snehulienka: /skromne/ Snehulienka.

4. trpaslík: /láskavo/ A ako si sa k nám dostala?

Rozprávač: /Snehulienka si sadne do kruhu medzi trpaslíkov a kým rozprávač číta, potíšku sa s nimi rozpráva./“ Snehulienka im vyrozprávala, ako s ňou zaobchádzala zlá macocha. Medzitým sa zlá kráľovná veľmi potešila, keď jej poľovník oznámil, že Snehulienka už nežije. Znovu sa postavila pred svoje zázračné zrkadlo a pýtala sa ho: „Zrkadielko, zrkadielko, povedz mi, kto je najkrajší na svete? A zrkadielko odpovedal: „Pekná si, kráľovná moja, pekná, ale Snehulienka je tisíckrát krajšia! Za ďalekými horami si šťastne žije pri siedmich trpaslíkoch!“

Kráľovná sa veľmi nahnevala a vyhнала poľovníka, pretože ju oklamal. Celé dni a noci rozmýšľala, ako ublížiť Snehulienke.

Jedného dňa na to prišla. Preobliekla sa za starenu, na chrbát si vyložila veľký kôš a vydala sa tam, kde bývala Snehulienka.

Kráľovná /preoblečená za starenu zaklope na dvere domčeka/: Dobrý deň, je tu niekto?

Rozprávač: Trpaslíci Snehulienke veľmi prikazovali, aby neotvárala nikomu, kým oni budú v bani, ale Snehulienka ich neposlúchla.

Kráľovná: */liškavo/* Mám tu na predaj lacné veci, poďte si vybrať!

Snehulienka: */otvorila dvere, starenu pustila dovnútra a kúpila si od nej stužku do šnurovačky/.*

Rozprávač: Keďže si Snehulienka nevedela sama poradiť, starena sa ponúkla, že jej pomôže a zaviazala Snehulienku tak silno, že sa úbohej Snehulienke zastavil dych a padla na zem ako mŕtva. */Snehulienka a kráľovná hrajú tak, ako číta rozprávač/*

Trpaslíci: */naľakane/* Och, čo sa to stalo našej Snehulienke? Rýchlo ju uložme do postele. */hlasno, prekvapene/* Aha, má novú stužku, rýchlo ju dajme preč. */Snehulienka sa prebrala/.* Snehulienka */vyčítavo/*, nesmieš otvárať už nikomu cudziemu, pretože to bola zlá macocha.

Rozprávač: Kráľovná prišla domov, postavila sa pre zrkadlo a bola veľmi nazlostená, keď jej zrkadlo odpovedalo, že Snehulienka ešte žije. Šomrala a dovtedy rozmýšľala, kým nevymyslela ďalší plán. Znovu sa preobliekla za starenku a prišla pred domček, v ktorom bývala Snehulienka a sedem trpaslíkov. Bol nádherný snečný deň a Snehulienka práve zametala domček */Snehulienka zametá, pospevuje si popritom/.*

Kráľovná: */preoblečená za starenu podíde ku Snehulienke, začne je ukazovať hrebene do vlasov/* Len si kúp, dievčatko moje, pozri, aké sú nádherné, vyskúšaj.

Snehulienka: */úprimne, milo/* Dobre, tetuška, jeden hrebeň si od vás kúpim. Ďakujem vám.

Rozprávač: Keď starena odišla, Snehulienka sa začala česať */Snehulienka sedí v domčeku, češe sa/*, a len čo sa jej hrebeň dotkol hlavy, padla na zem ako bez duše */Snehulienka padne na zem, zostane tam ležať, kým neprídu trpaslíci domov./*

/trpaslíci hrajú to, čo číta rozprávač/ Večer trpaslíci po návrate domov zase našli ležať Snehulienku na zemi a hneď vedeli, že u nich bola zlá macocha. V Snehulienkiných vlasoch našli otrávený hrebeň, vybrali ho a Snehulienka ožila. Rozpovedala im, čo sa s ňou stalo. Trpaslíci jej znova kládli na srdce, aby nikoho nevpúšťala, keď bude doma sama.

Zlá kráľovná sa doma znova postavila pred zrkadlo, a veľmi sa nahnevala, keď sa dozvedela, že Snehulienka stále žije. Rozhodla sa teraz preobliecť za mladú

sedliacku, do veľkého koša si naložila jablká a medzi ne vmiešala jedno začarované jablčko. Prišla k domčeku a sladkým hlasom volala na Snehulienku.

Kráľovná: */líškavo/* Dobrý deň, ktože býva v tomto nádhernom domčeku?

Snehulienka: */nesmelo vykukla von oknom/* Nemôžem vám otvoriť dvere, trpaslíci mi to zakázali!

Kráľovná: */prefíkane/* Nemusíš mi otvoriť dvere, len pozri, podarujem ti jedno jablčko, vyberiem pre teba to najkrajšie a najčervenšie. */podáva Snehulienke jablko/*

Snehulienka: */smutne/* Nehnevajte sa tetuška, nezoberiem si od vás jablčko.

Kráľovná: Hádam sa len nebojíš, že je otrávené? Vieš čo, rozdelíme si ho napoly, dobe? Ja zjem jednu polovicu, ty druhú. */kráľovná rozkrojí jablčko, jednu polovicu podá Snehulienke, do druhej zahryzne ona sama. Snehulienka zahryzne do jablka – padne na zem ako mŕtva. Teraz ti už nikto nepomôže! /zlomyseľne, odchádza zo scény/*

Rozprávač: Kráľovná sa vrátila späť domov. Tam sa ihneď postavila pred zázračné zrkadlo a spýtala sa ho: „Zrkadielko, zrkadielko, kto je najkrajší na celej zemi?“ A zrkadielko jej odpovedalo: „Pekná si, kráľovná, pekná, si najkrajšia na celej zemi.“ Zlá kráľovná sa až teraz upokojila.

Večer sa vrátili trpaslíci */hrajú, ako číta rozprávač/* do domčeka a uprostred izby našli ležať Snehulienku. Hľadali, prehľadávali, ale nevedeli, čo by ju mohli otráviť. Uvoľnili jej šaty, prečesávali vlasy, oblievali ju vodou, no všetko márne. Tak ju uložili do postieľky, všetci si okolo nej posadali a tri dni a tri noci ju oplakávali. Zo skla urobili rakvu */Snehulienka ostane ležať na mieste, len sa zmenia kulisy – kulisy domčeka sa zmenia za kulisy lesa/*, uložili do nej Snehulienku a na vrchnák zlatými písmenami napísali jej meno a to, že bola kráľovskou dcérou. Vždy jeden trpaslík ostával pri nej na stráž. Dni sa míňali, no Snehulienka vyzerala, akoby stále spala: pokožku mala bielu ako sneh, pery červené ako krv.

Jedného dňa v blízkosti lesa, kde spala Snehulienka, poľoval cudzí princ.

Princ: */prekvapene/* Aha, svetielko! Ktovie, čo to tam svieti. Idem sa pozrieť. */príde ku Snehulienke, pozrie sa na ňu, tvár sa mu rozžiari a obráti sa k trpaslíkom/* Dajte mi Snehulienku, dám vám za ňu toľko zlata a striebra, koľko len budete chcieť! */trpaslíci odmietavo krúčia hlavou/*

Rozprávač: Trpaslíci odmietli princovu ponuku, no keď videli, aký je smutný, zľutovali sa nad ním a dali mu Snehulienku.

Princ: Sluhovia, poďte a zoberte Snehulienku, odnesiete ju do paláca.
/pribehnú sluhovia, snažia sa zobrať Snehulienku, no jeden sluha sa zrazu potkne, pustí Snehulienku na zem, Snehulienke vypadne z úst otrávené jablko a Snehulienka ožije/.

Snehulienka: */prekvapivo/Ach, kde to som?*

Princ: */chytí Snehulienku za ruku, s láskou sa na ňu pozrie/ Chceš sa za mňa vydať? /Snehulienka hanblivo prikývne na súhlas, zakýva trpaslíkom a spolu s princom odchádza zo scény/*

Rozprávač: Snehulienka súhlasila, rozlúčila sa s trpaslíkmi a princ vzal Snehulienku do svojho paláca, kde vystrojil veľkú svadbu.

Keď sa zlá macocha dozvedela, že Snehulienka preda len žije, pukla od zlosti.

Zo Snehulienky sa stala kráľovná, z princa kráľ a dlho spolu šťastne žili, až kým nepomreli. A na konci bol zvonec, a to je našej rozprávočke koniec.

